

מסורת הש"ס

(א) ונחמה ליה... (ב) ונחמה ליה... (ג) ונחמה ליה... (ד) ונחמה ליה... (ה) ונחמה ליה... (ו) ונחמה ליה... (ז) ונחמה ליה... (ח) ונחמה ליה... (ט) ונחמה ליה... (י) ונחמה ליה...

הגהות הב"ח

(א) נ"ח אחר רבא אמר רב יוסף... (ב) שם הכ' ל'... (ג) שם הכ' ל'... (ד) שם הכ' ל'... (ה) שם הכ' ל'... (ו) שם הכ' ל'... (ז) שם הכ' ל'... (ח) שם הכ' ל'... (ט) שם הכ' ל'... (י) שם הכ' ל'...

מוסף רש"י

שומא שמו רבא לבעל חוב קרקע ליה. הדר. אם ידעו ל' מתת עד שנה ויטרי 100. האשה שמכרה בנכסי מלוג בחיי בעלה. הקן (במחנות 3) שלם ימים עולה היה כהן ולא מתת היה יריבה על יספרו. וכפי מלוג על נכסיו שפלו לה מינת אביה או שחנכה קרקעות של ימינו כמחנות. ולא קיבל בעל עליו אחריות. ואיכל חייבותיה כחיי חקת הנכסין מתת פדיונה. ולכ"פ מקרי מלוג. שמונח ומתקן בעל שולח היפרת מלוגיה הלאש (והב"ב ב"ב קט"ו). ומתה. ובעל יורש אחר דבר מרה וקפון 100. הבעל מוציא מיד הלוקחות. דהדר אפדנה למרה: דשומא טעמוס הוה. דקבור היה שאבדו הנזמים והכי לא אבדו: דהא הוה כיפי מעיקרא. שהיה בחיולת השומא היו הנזמים יבדו ולא היה יודע דלילו היה יודע שכן לא שמו לו הטרקלין אבל שומא טע"ד שמיין על שאין לו מעות והוא חייב לו הכרי הוא כמכר גמור ואינה חודרת: אמרינן. לבעל חוב שני: לא עריסם. מבעל חוב ראשון שצלת מכתו כסם שהיא מחזירה ויטול ממנו משום ועשית הישר והטוב אף אתה קבל מעותין מבעלים הראשונים משום ועשית הישר והטוב: זכנה אורסה כו'. צעל חוב ששמו לו קרקע ומכרה או שנתנה או הוריש: הני. אחרונים או לוקח או יורש או מקבל ממנה: אדעתא דאדעתא נחום. שיכא קרקע שלהם ולא שיקבלו מעות דלילו צעל חוב אית ביה משום ועשית הישר והטוב דאמרינן לא היה לך עליו אלא מעות והכי הן לך אבל אלו קרקע קנו: ואנסיכא. אפילו לא שמתאן לבעלה כמחנות להיות נכסי אלא ברזל שהן קנויין לבעל אלא עיכבתן הוי. דין לוקח נתנו צו חכמים הלכן לא מיהדר הכא דשמו לה ואינסיכא ומתה וירשה צעלה כדאמרינן זכנה אדעתא דאדעתא נחום: ולא מהדרין ליה. היכא דשמו מינה ואינסיכא ומתה וירשה צעלה וירשה אפי' דלוקח שויה רבנן ולא כירוש: האשה שמכרה בנכסי מלוג. להיות הבעל אכול פירות נחיה וגוף הקרקע יהיה ללוקח לכשתמות ומתה: צעל מוליא. גוף הקרקע מיד הלוקחות והכי מוקין לה כפרק האשה כמחנות (דף ע"ח): תקנת אושא צופה על קרקע לאחר מיתה. אלמא ללוקח שויה רבנן וא"ל אי לקחתי ראשון דאי כשאר יורש שויה רבנן יורש שמכר אצו נכסיו בחיי און לו ירשה נהן: כאושא הסקינו. כשהיתה סנהדרין צאושא שגלתה ושנה שם סנהדיה גדולה כדאמרינן צ"ה (דף ל"א) גני עשרה מספנות: אגביה

המפקיד פרק שלישי בבא מציעא

לה.

איכא לדרב הונא. שהשומר המשלם דמים נשבע שאינה נרשמו אמאי חיישין למתא יוליא הא אשחבע: שיש עדים שגשרסה. דהשתא לא אשבעינהו שהרי הביא עדים: ערוב ומייסו לה. מחזר ושאל אחר הנכנסים בביתו וימאל שהשבעה עליו נשבע כמה שיה: מלוה נשבע סחילה. שאינה נרשמו: רישא דסיפא. הוילא מיוצמא לרב הונא רישא מביעת מלוה סיפא מביעת ליה רישא דסיפא דקמני פטור נחביעת ליה: אגילגול שבעה. דטענה שאין בה שבעה עם טענה שיש בה שבעה מנגלגין עליו שבעה ליסבע על שחיהו וגילגול שבעה דאורייתא היא בקדושין (דף מ"ו): הלא כמאמינו. הא דקמני פטור נחממינו ליה למלוה שאינה נרשמו: לא קים ליה בגויה. מימר אמר ליה לא קים למלוה בגויה דמשכן דלא נתן דעתו עליו לדעת דמיו: מאי שאל כו'. דקטע מנא למלמי עליו שבעה נחמן על זה וזה אינו נחמן על זה: ליה מתיים כמלוה. מקרא זה מומת ישרים תנחם אם לא שאלם נחמן וישר הוא לא היו מעשרין אותו מן השמים שנתחם מומת ישרים תנחם: כיפי. נזמים: ואיקור. יתר על הדמים שפרע לבעלים: הוה ימינא. כשדן דין זה: ופרקין המפקיד הוה. וצפרקו זה היינו עוסקין: ואמרי ליה שילם ולא רלס ליסבע. קמני ממני דקני כפילא והאי גמי שילם וליקני רוחא דלייקור: דשומא הדר. נכסי ליה שמו צ"ל לבעל חוב חוזרין אליו אם נשן מעות לבעל חוב כי הכא דקים ליה בגויה לא מהוימו ליה ומאי שנא ליה מהוימו ליה למלוה ומאי שנא מלוה דלא מהוימו ליה ללוה ליה מקיים ביה במלוה יתומת ישרים תנחם מלוה מקיים ביה בלוה וסלף בוגדים ישרים: ההוא גברא דאפקיד

מגו דמשבע מלוה שאינו ברשותו כו'. ילכרנה ולרנ יוסף לא פרין אלא לאכני ורב אשי: תהא כמאמינו. כרישא לא מני ללוקמי הכי משום דהתם לא ירלה להאמינו כיון שע"י כן לא יוכל לישבע אבל הכא און כלון שבעה ואע"פ שמתקור כמה שמאמינו שבעה שהיה יכול לגלגל עליו אינו חושש: ואותביניה ש"ס. ו"ל דיוקרא דכיפי הוי שנחא דעלמא כמו כפילא ולא דמי לגיזות וולדות דלוחו שנה ניכר צנוף דהכמה: אמרתייה צ"ב"ד. דלא דמי לאטרמיה לשבעה דקני כפילא לרנא כשילם אחרי כן (בב"ק דף ק"ח). דהתם משלם כלאונו אבל רב נחמן הולרן לגנות אפדנו: זכנה כו'. וא"ת ואמאי לא מהדר (זו) מה מכר ראשון לשני כל זכות שמכר לידו ו"ל דהראשון מן הדיון נמי אין מחזיר שמכרה היא לו שהרי אכול פירות בלא נכיימא אלא משום ועשית הישר והטוב מהדר ולכן שני לא מהדר: לוקח הוי. אפי' אי הוי יורש לא מהדר כדאמר זכנה אורחה כו' אלא משום לא מהדרין ליה נקטיה דאי יורש הוי מהדרין ליה שכן פודה קרקע של אצו ואע"פ דצפרק יש נחמין (כ"ב דף ק"ט): ושם ד"ה (הס) מסיק דטנא ליה עבדו ליה או יורש או לוקח הא אמרינן התם בר היכא דליכא פסידא לאחריני לא עבדי ליה טנא ולכן הכא לא הוי יורש משום פסידא דמלוה ולא מהדר ממנה נפשו דאפי' יורש הוי לא מהדר דר' יוסי בר מנינא מפשס התם ללקוחות אפסדו אנפשייהו: רבא

עין משפט גר מצוה

א ב מ"י ס"ג מה' מלח ויהי ה' ב פתח עשין ל' טושי' ח"מ ס"י עב ספ"י י' ד' ג' ד' מ"י' שם טושי' שם ספ"י י' מ"ו ה' מ"י' פ"ד מה' שאלה ופקדון ה' ו פתח פתח טושי' ח"מ ס"י ס"י ל"א ספ"י י' מ"ו ו' מ"י' שם פ"ה ה' ג פתח שם טושי' ס"י ר"ה: י' ח מ"י' פ"ב מה' מלוה ה' טו פתח עשין ל' טושי' ח"מ ס"י ק"ג ספ"י ט' י' ח ט' ב מ"י' שם ה' ח טושי' שם ספ"י י' ח (מ"י' פ"ב מה' שאלה ה' י' טושי' ח"מ ס"י שמו ספ"י ח' י"ב מ מ"י' פ"ב מה' אשוח ה' ו' עינין מ"י' פתח עשין ח טושי' ח"מ ס"י פ"י ט' פ"י

תורה אור השלם

1 תורת ישרים הנחם וסלף בוגדים ישרים פס"י י"א ג 2 ועשית הישר והטוב בעיני י' למען ייב לך זכאת וירשת את הארץ דמכה אשר נשבע י' לאבתיך. דברים ו' י'

רבינו חננאל (המשך)

נחמן כל לא ידענא פשיעותא היא חיוביה לשלמי לא שילם ודר רב נחמן לכנסי ושם לאפדני יהיבה לבעל הפקדון כדמי דהנוו כיפי דשעש בהו. פי' אפדנא חצר. לטוף אישבת כיפי ואוקירו דמיתין. מיהר דכפי אמר הב לי כיפא וטול אפדנא והלה אוסר לא כי אלא מעידנא דשקילת אפדני וינא אנא בכיפי וברשותי אוקירו ודן ר' נחמן כיון דהא שומא דשמי ליה לאפדנא שומא בטעות הוה דהא הוה כיפי ולא אבדו וקיימא לן פקדון כל היכא דאיתיה ברשותיה דמריה קאי לא שומא הוא והדר אפדנא למריה והדרי כיפי למרייהו. ואשוק שומא הדרא לעולם משום שאמר ועשית הישר והטוב והני מיילי אם לא סברה אבל אם סברה לאחר או נתנה כמחנה או הורישת לא הורא. וכן אם שמו ביד שרה לאשה במלוה שהיא נושא לאחרים וניסת והנכסיה שרה זו לבעלים או שמי שרה אשה לנישה שלה וניסת לא מהדרין ליה לבעל ולא מהדרין מינה דבעל דבובני רמי וקיימא לן בעל בנכסי אשוח לוקח הוי לא מהדר ולא מהדרין ליה דאמר ר' יוסי כ"י חנינא בארשא התקינו האשה שמכרה נכסי מלוג בחיי בעלה ומתה הבעל מוציא מיד הלוקחות.

כפי גביה חבריה אמר ליה הב לי (א) כיפי אמר ליה לא ידענא היכא אותבינהו אחא לקמיה דרב נחמן אמר ליה ה"ככל לא ידענא פשיעותא היא זיל שילם לא שילם אזל רב נחמן אנביה לאפדניה מיניה לטוף אישבתה כיפי ואיקור אמר רב נחמן יהדרי כיפי למרייהו והדרא אפדנא אמר רבא הוה יתיבנא קמיה דרב נחמן ופרקין המפקיד הוה ואמרי ליה שילם ולא רצה לישלם ולא אהדר לי ושפיר עבר דלא אהדר לי מאי טעמא יהתם לא אמרתייה לבי דינא אהדר אמרתייה לבי דינא למימרא דסבר רב נחמן דשומא הדר שאני התם דשומא בטעות הוה דקא הוה כיפי מעיקרא (א) אמרי נהרדעי שומא הדר עד תריסר ירחי שחא ואמר אמיתר אנא מנהרדעא אנא וסבירא לי שומא הדר לעולם יהולכתא שומא הדר לעולם משום שנאמר ועשית הישר והטוב פשיעותא שמו ליה לבעל חוב ואול איהו ושמה לבעל חוב דידיה אמרינן ליה לא עדיף את מגברא דאתית מיניה יבנה (א) אורתא ויהבה כמתנה ודאי הני מעיקרא אדעתא דארעא נחות ולא אדעתא דזוין נחות יכשמו לה לאשה ואינסיכא או שמו מינה דאשה ואינסיכא ומתה (ב) בעל בנכסי אשתו לוקח הוי לא מיהדר ולא מהדרין ליה דאמר רבי יוסי בר חנינא באושא התקינו יהאשה שמכרה בנכסי מלוג בחיי בעלה ומתה הבעל מוציא מיד הלוקחות אנביה

לעממה להיות נכסי מלוג הקין שלה והבעל אכול פירות: בעל. בנכסי מלוג של אשמו: לוקח הוי. דין לוקח נתנו צו חכמים הלכן לא מיהדר הכא דשמו לה ואינסיכא ומתה וירשה צעלה כדאמרינן זכנה אדעתא דאדעתא נחום: ולא מהדרין ליה. היכא דשמו מינה ואינסיכא ומתה וירשה צעלה וירשה אפי' דלוקח שויה רבנן ולא כירוש: האשה שמכרה בנכסי מלוג. להיות הבעל אכול פירות נחיה וגוף הקרקע יהיה ללוקח לכשתמות ומתה: צעל מוליא. גוף הקרקע מיד הלוקחות והכי מוקין לה כפרק האשה כמחנות (דף ע"ח): תקנת אושא צופה על קרקע לאחר מיתה. אלמא ללוקח שויה רבנן וא"ל אי לקחתי ראשון דאי כשאר יורש שויה רבנן יורש שמכר אצו נכסיו בחיי און לו ירשה נהן: כאושא הסקינו. כשהיתה סנהדרין צאושא שגלתה ושנה שם סנהדיה גדולה כדאמרינן צ"ה (דף ל"א) גני עשרה מספנות: אגביה